

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Sammanfattning

Svenska Chodský pesklubben har genomfört sin första hälsoenkätundersökning på den svenska populationen. Sektorn för avel och hälsa har ansvarat för hela omfattningen av hälsoenkätundersökningen. Vid tidpunkten för undersökningen fanns 193 registrerade hundar av rasen Chodský pes hos svenska kennelklubben. Hälsoenkäterna distribuerades via e-post och besvarades i ett webformulär. Sektorn för avel och hälsa har sammanställt svaren från enkäten.

Totalt har 66 besvarade hälsoenkäter inkommit, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 34,2 %. Svarsfrekvensen är något låg och därav ska slutsatserna i undersökningen dras med försiktighet, speciellt med avseende på att generalisera.

I stort är den svenska populationen att betrakta som frisk med positiv utveckling avseende HD. Hundarna mentalbeskrivs i stor utsträckning, vilket är av stor vikt för kommande avelsarbete. Flertalet hundarna ingående i studien har en förhöjd intensitet vid hundmöten. De flesta ägarna har för avsikt att träna aktivt med sina hundar, företrädesvis i bruks, tävlingslydnad och Nose Work.

Syfte och problemformulering

Syftet med hälsoundersökningen är att kartlägga eventuella hälsoproblem hos den svenska populationen av rasen Chodský pes. Resultatet av hälsoenkätundersökningen kommer att användas för att revidera Svenska Chodský pesklubbens RAS¹ då populationen har ökat väsentligt sedan 2015-04-01.

Metod, urval och avgränsningar

Undersökningen har genomförts genom att en länk till en webbaserad hälsoenkät distribuerats via e-post. Således har kvantitativ metod använts för att standardisera upplägget, vilket skapar en tydlighet mellan problem och teori å ena sidan och informationsinhämtning å andra. Vidare innebär standardiseringen att alla får samma frågor och svarsalternativ – vilket i hög grad styr insamlingen av informationen. Den främsta styrkan i kvantitativ metodik är att informationen bearbetas på ett sätt som innebär att olika företeelser kan förklaras och möjliggör därmed generalisering. Den kvantitativa metoden bidrar dessutom till bredd inom det undersökta området. På motsvarande sätt finns inga garantier för att inhämtad information är relevant för uppställd problemformulering, vilket är metodens svaghet. Vidare innebär detta att metoden inte är flexibel, om något fel upptäcks i insamlingsfasen är det för sent att ändra något. Detta problem kan undvikas genom pilotstudier, då exempelvis en enkät testas.

Ett registerutdrag från SKK över samtliga registrerade ägare till en Chodský pes med noterade e-postadresser har utgjort den främsta kanalen för att distribuera hälsoenkäten. Svenska brukshundsklubbens medlemsregister har även använts som ett komplement för ändamålet.

¹ RAS=Rasspecifik avelsstrategi

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Förutom att distribuera via e-post har hälsoenkäten även funnits att tillgå på rasklubbens hemsida och i facebookgrupperna ”Aktiv Chodsky” samt ”Svenska Chodský pesklubben”.

Hälsoenkätundersökningen avgränsas till att omfatta i SKK registrerade hundar där ägaren har en aktuell och existerande e-postadress. Således har ingen verifiering gjorts mot Jordbruksverkets ägarregister. Ytterligare en avgränsning är att hälsoenkätundersökningen helt bygger på frivillighet från ägarna.

Hälsoenkäten har inte testats i förväg och någon kontroll om registerutdraget från SKK innehåller existerande e-postadresser har inte genomförts. Registerutdraget är ett sammandrag och utifall en registrerad ägare med e-postadress de facto är ägare till fler än en Chodský pes framgår inte.

Genomförande

Under hösten 2017 har sektorn för avel och hälsa tagit fram hälsoenkäten som även har godkänts av rasklubbens styrelse. Genom att studera andra brukshundrasers hälsoenkäter samt SKK:s förslag på relevanta frågor har sektorn utvecklat rasklubbens hälsoenkät.

Det finns alltid en kluvenhet i att ställa för många frågor eller få, vilket kan leda för få svar för att kunna dra försiktiga generella slutsatser. Totalt innehåller 2017-års hälsoenkätundersökning 69 frågor. Hälsoenkätens frågeformulär i sin helhet är bifogat som bilaga till detta dokument.

E-post till ägare skickades ut i december. Vid tidpunkten för registerutdraget fanns 193 stycken registrerade hundar av Chodský pes hos SKK. Sista svarsdatum för hälsoenkätundersökningen sattes till 2018-01-31. Vid undersökningstidens utgång hade 66 ifyllda hälsoenkäter kommit sektorn för avel och hälsa tillhanda.

Antal registrerade Chodský pes	193
Antal besvarade hälsoenkäter	66, varav 36 tikar och 30 hanar – 18 svar var anonyma
Svarsfrekvens	34,2 %

Således har vi fått data för ca 1/3 av hela den svenska populationen men det är ett något för lågt antal i numerära tal (66) för att dra generella slutsatser. De slutsatser som presenteras ska läsas med försiktighet.

Hälsoenkätundersökningen har för få observationen på enskilda frågor för att uppnå signifikans. För att nå signifikans önskas data för minst 30 observationer, vilket vi har men inte av exempelvis sjukdomar eller omplaceringar.

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

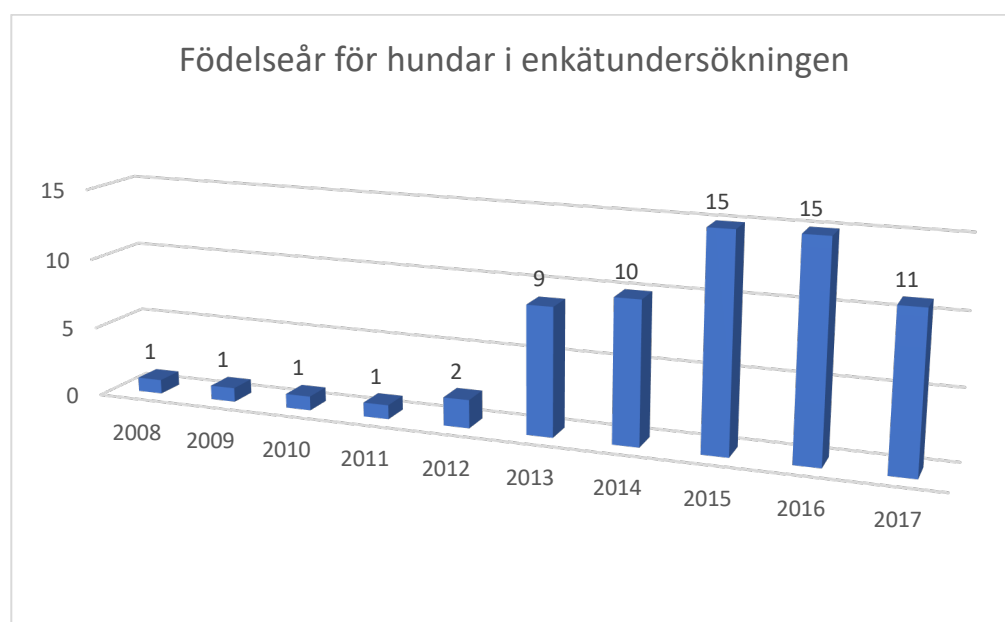
Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Hälsoenkätundersökningen

Här presenteras den empiriska delen av hälsoenkätundersökningen. Diagramform har valts för att presentera de svar som har givit stor mängd data relativt antal deltagande i studien. Frågor som enbart har gett svarsalternativ till någon del redovisas i tabellform. Samtliga enkätsvar är presenterade i någon form.

Fördelningen nedan avspeglar vilket år hundar deltagande i undersökningen är födda.

Antal avlidna hundar uppgick till tre.

Omlacerade hundar

Av de ingående hundarna i studien var sex omlacerade, vilket motsvarar 9,1%. Främsta anledningen till omlaceringen refererade till att tidigare ägare inte klarade av hunden, vilket omfattade tre hundar. Två hundar var omlacerade till följd att de har HD och därmed inte kan användas i avel. En hund var omlacerad av tidigare ägares sjukdom.

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

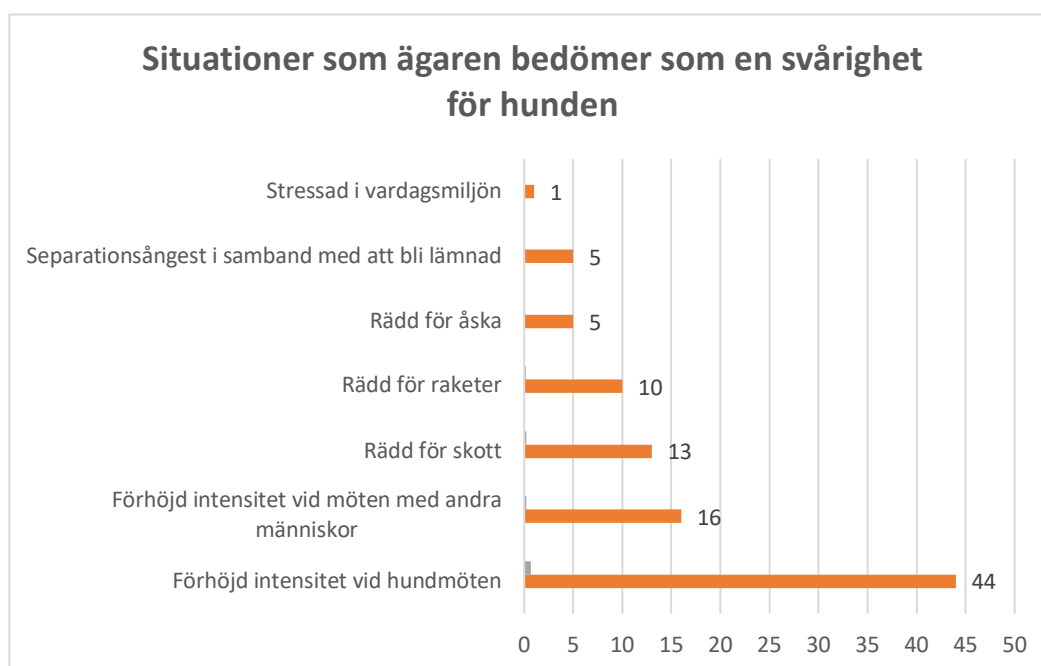
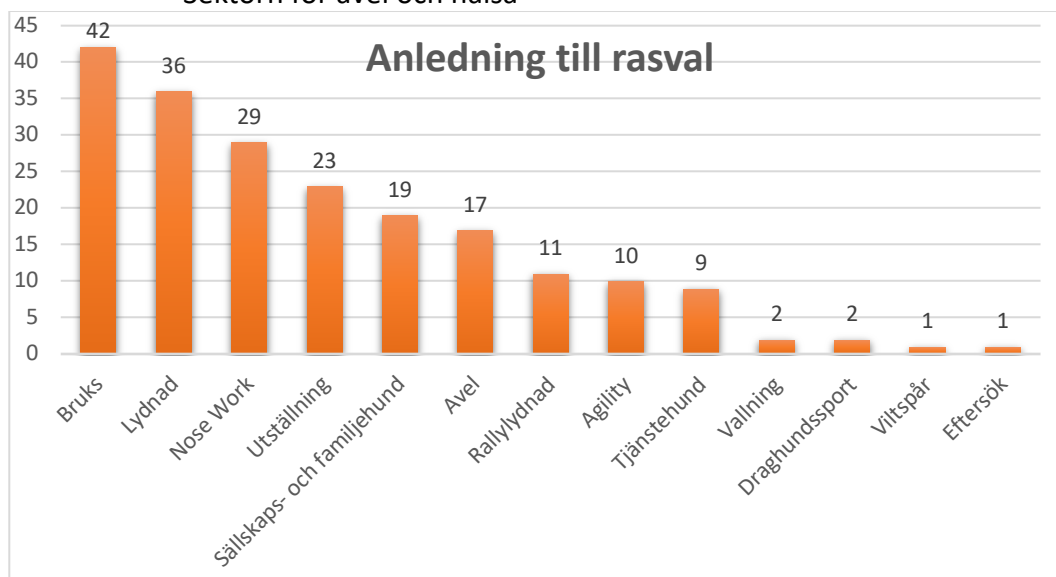
Av enkätsvaren framgick även ägarens anledning till val av ras. Frågan hade flera svarsalternativ, vilket även kan utläsas av de många svaren.

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Mentalbeskrivning (MH)

Av antalet hundar som ingår i hälsoenkätundersökningen är 33 mentalbeskrivna, dvs 50 %. I de fall hunden inte är mentalbeskrivna anger ägaren som främsta anledning att hunden är för ung för att delta eller att de inte har fått plats på någon mentalbeskrivning. Tre ägare ser ingen anledning till att få sin hund mentalbeskriven.

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Här följer redovisning för frågor som enbart fick ett svar

Tänder	5 st hundar har överbett. 52 st är full tandade, 10 st vet ej och 4 st saknar tänder. Av de 4 som saknar tänder beror det i två fall på medfödda orsaker och i den andra två fallen på att tänderna är bortopererade pga. skada. 4 st har svarat att de har problem med tandsten.
Kastrering	Fem st var kastrerade. två st medicinska orsaker, två st pga. dåliga höfter och en pga. den var kryptorchid.
Kryptorchid	6 st hanhundar är kryptorchida
Skendräktighet	6 st av tikarna har besvär med skendräktighet.
Pyometra (livmodersinflammation)	Ingen tik har haft livmodersinflammation
Valpar	6 st tikar har haft valpkullar, varav en tik hade ett odiagnostiserat problem i samband med valpningen som resulterade i kejsarsnitt.
Dödfödda/avlidna valpar	3 st svarade att de hade haft valpar som varit dödfödda eller avlidit ett par dagar efter födseln. Ingen fastställd orsak.
Hanhundar och parning	Det var två som svarat att deras hanhundar har genomfört parning, med normal parningsdrift.
Klåda	8 st har haft problem med klåda som debuterade mellan valptid – två år. Förutom klådan i sig hade vissa av hundarna även dessa symtom: 5 st med eksem, en har haft mjäll, en har haft håravfall, fyra st hade ögonproblem och ett par har haft fukteksem. Orsaken till klådan har varit: Överslagshandling 2 st Födoämnesallergi 1 st Luftburen allergi 2 st Jästsvamp 1 st Hudinfektioner 1 st
Ögonproblem	4 st har haft tillfälliga ögonproblem, tex inflammation 4 st var ögonlysta utan anmärkning
Magproblem	18 st, vilket är 27,3 % av de deltagande i enkätundersökningen, har haft problem med mage eller tarm, de flesta berodde på tillfällig magsjuka eller att hunden ätit något olämpligt. En har haft problem med tjocktarmsinflammation, en har nedsatt bukspottskörtelfunktion, ett par var orsakade av stress.
Övriga infektioner	Urinvägsinfektion 2 st Infektion i avbiten tand 1 st
Hjärtfel	Ingen av hundarna har hjärtfel
Epilepsi	En hund hade epilepsi med krampanfall ca 1 gång per halvår. Ingen medicinsk behandling behövdes.
Tumörer	En hund hade tumörer i mjälten

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Osteokondros	Ingen av hundarna har haft problem med osteokondros												
Kroksvans	2 st hundar har kroksvans												
Ryggproblem	1 hund har ryggproblem, mycket lindrig L7 S1. Det var inga andra problem med skelett eller leder, förutom ett tillfälligt problem utan diagnos.												
Lever / njursjukdom	2 st hundar har fått diagnos med lever eller njursjukdom												
Diabetes	Ingen av hundarna har fått diagnosen diabetes mellitus												
Addison	Ingen av hundarna har fått diagnosen addisons sjukdom												
Cushings	Ingen av hundarna har fått diagnosen cushings sjukdom												
Sköldkörtelrubbing	Ingen av hundarna har fått diagnosen hormonell sköldkörtelrubbing												
Exokrin pankreasinsufficiens	En hund har fått diagnosen exokrin pankreasinsufficiens												
Övriga hormonella sjukdomar	En av hundarna har fått diagnosen diabetes insipidus vid 2 års ålder												
Blödningssjukdomar	Ingen av hundarna har haft någon blödningssjukdom												
Olycksfall:	15 st har varit med om olycksfall Det vanligaste är sårskador från skogsturer och klokapselbrott												
Övriga hälsoproblem:	<table> <tr> <td>Noskvalster</td> <td>1 st</td> </tr> <tr> <td>Muskelproblem</td> <td>1 st</td> </tr> <tr> <td>Tillfällig ledinflammation</td> <td>1 st</td> </tr> <tr> <td>Prostatahyperplasi</td> <td>1 st</td> </tr> <tr> <td>Urinsten</td> <td>1 st</td> </tr> <tr> <td>Överkänslig mot fästingmedel</td> <td>1st</td> </tr> </table>	Noskvalster	1 st	Muskelproblem	1 st	Tillfällig ledinflammation	1 st	Prostatahyperplasi	1 st	Urinsten	1 st	Överkänslig mot fästingmedel	1st
Noskvalster	1 st												
Muskelproblem	1 st												
Tillfällig ledinflammation	1 st												
Prostatahyperplasi	1 st												
Urinsten	1 st												
Överkänslig mot fästingmedel	1st												

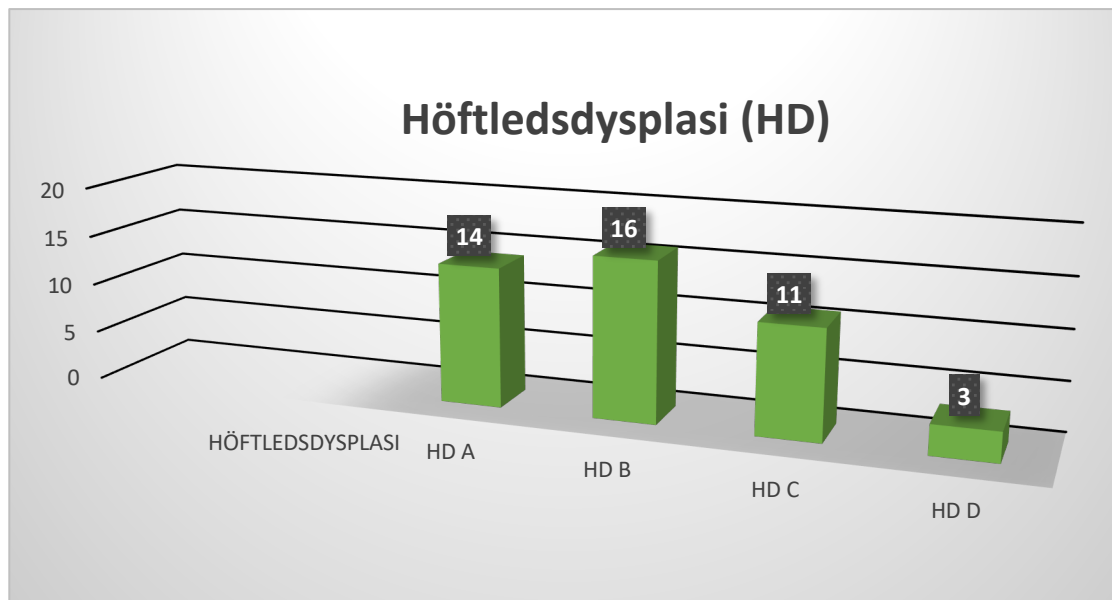

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

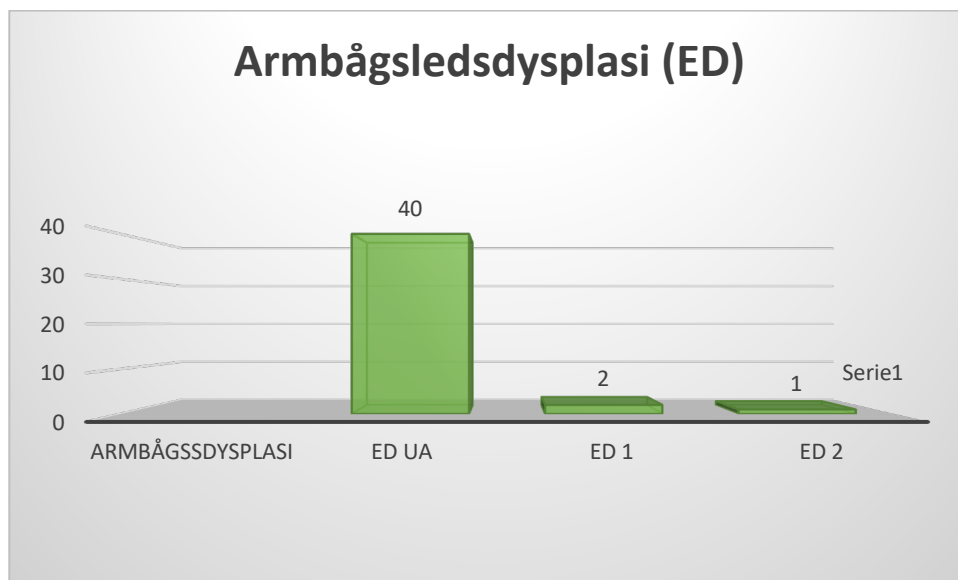
Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Ledstatus

Enligt enkätsvaren har ett par av hundarna haft problem med höfterna, i båda fallen debuterade problemen innan 1 års ålder. Omsatt i procent innebär enkätsvaren att 45,5 % klassas som utan anmärkning (ua) då både HD A och HD B klassas som ua.

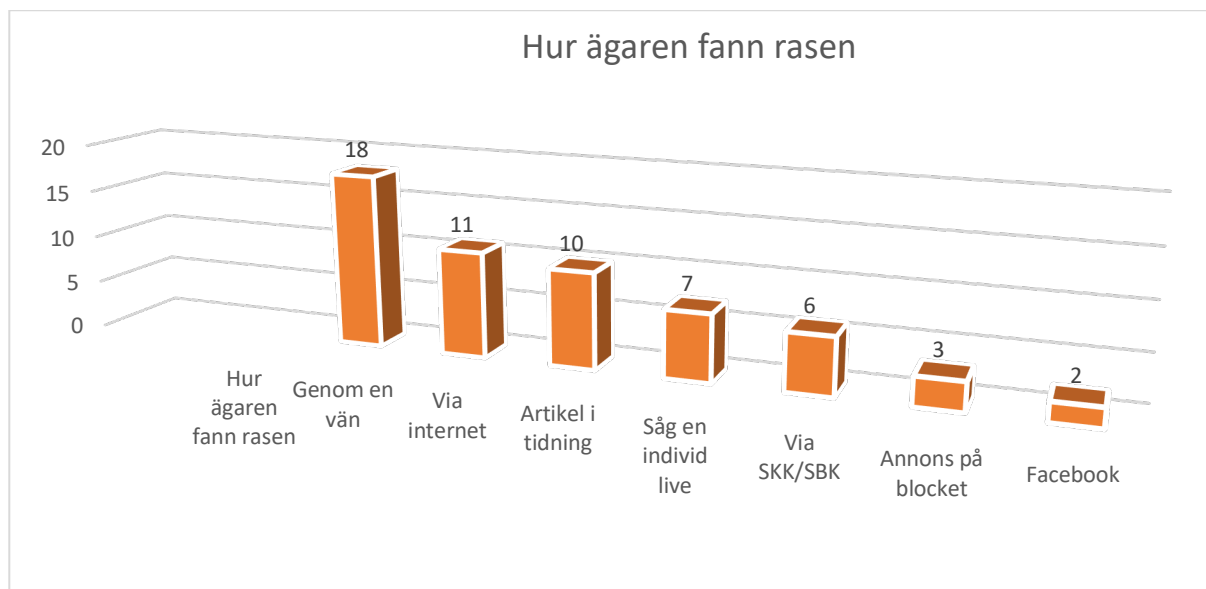
Enligt enkätsvaren har ingen hund haft symptom från armbågarna. Av de hundarna som inte har gjort röntgen av armbågslederna, vilket inte är obligatorisk ur avelshänseende, anges att 17 var för unga för att röntgas. En hanhund är kryptorchid och ägaren anser det därför inte nödvändigt. Omsatt i procent har 60,6 % av hundarna ingående i studien ED ua.

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Avslutningsvis är det glädjande läsning när 62 hundägare tycker att hunden uppfyller de förväntningar de hade när de köpte den och att hela 64 hundägare kan tänka sig att köpa samma hundras igen.

Slutsats

Då undersökningen enbart speglar 34,2 % av den svenska populationen ska generella slutsatser dras med försiktighet. Av hundägarna i studien upplever 2 av 3 att hunden blir intensiv i hundmöten, något som återspeglar rasens särprägel som intensiv, nyfiken och lekfull. Något som saknar värdemätning är om ägaren bedömer att intensiteten beror på osäkerhet, rädsla eller aggressivitet. Flertalet ägare har valt rasen för att de vill vara aktiva inom bruks, tävlingslydnad och Nose Work.

Det finns ett par observandum som ska framföras med försiktighet såsom att sex hanhundar av de 30 ingående i studien är kryptorchida, vilket motsvarar 20 %. Samtidigt upplever sex tikägare att deras hund är påverkad av skendräktighet, vilket motsvarar 16,7 %. Åtta hundar rapporterats ha eller har haft problem med klåda, vilket motsvarar 12,1 % av de ingående i studien. Ett flertal anger att hunden har haft magproblem men att problemet enbart varit tillfällig magsjuka eller att hunden svalt något olämpligt.

Särskilt glädjande är att vi, utifrån det begränsade redovisade underlaget, har en frisk ras och där HD statistiken visar på en positiv utveckling.

Sammanställning hälsoenkätundersökning 2017/2018

Svenska Chodský pesklubben

Sektorn för avel och hälsa

Förbättringsförslag till kommande hälsoenkätundersökning

- Utökat kontroll av ägarregister innan utskick
- Information till medlemmar om vikten av att svara på hälsoenkätundersökningen
- Längre svarstid
- Omformulera en del frågor
- Riktat urval av hundägare. Exempelvis enbart hundar födda under vissa år.
- Undersöka hur registrerade ägare av Chodský pes kan anmäla sin e-postadress hos SKK
- Skicka ut en påminnelse under halva svarstiden med ett förtydligande vikten av en hög svarsfrekvens
- Åldersbegränsa urvalet att inte inkludera hundar under 6 månader
- Överväga om hälsoenkätundersökningen ska vara anonym
- Följdfråga om den omplacerade hunden är en tik eller hane

Bilagor,
Hälsoenkäten